

Polisförbundet

Polisförbundets
YRKESPOLITISKA PROGRAM

TILLSAMMANS UTVECKLAR VI EN PROFESSIONELL POLIS

LEDARE

ATT VARA POLIS ÄR att hela tiden vara i blickfånget. Polisen är ständigt aktuell och ofta omdiskuterad. Det är många som har åsikter om både vad polisen borde prioritera eller inte prioritera och om vi gjort rätt eller fel vid ett speciellt tillfälle.

Polisen spelar en central roll i vårt samhälle. Därför anser jag att allmänhetens intresse för polisen är rimligt. Jag är dock av den åsikten att det vore mer intressant om diskussionen om polisen kunde höja sig över de enskilda tillfällena. Visst kan det vara viktigt att diskutera hur enskilda poliser agerat vid en speciell demonstration, fotbollsmatch eller ett särskilt ingripande. Ännu mer intressant tycker jag dock att det är att diskutera vad polisens uppgift är och vilken polis samhället behöver och vill ha. Idag och i framtiden.

Foto: Pernille Tofte
Lena Nitz, Polisförbundets ordförande

Det är i den kontexten jag vill att vårt yrkespolitiska program ska läsas. Polisen har ett svårt och komplext uppdrag idag och i framtiden lär det bli ännu svårare. Framtidens brottslighet är troligen än mer professionaliserad än idag – internationaliserad, bättre organiserad och med allt större inslag av ekonomiska och IT-relaterade verksamheter. Även brottslighet som utpressning, bedrägeri, korruption och brott mot rättsamhället förväntas öka.

Polisen, och i det här fallet polisernas egen fackförening, behöver ta ett eget ansvar för att forma verksamheten och polisens uppdrag för att på bästa sätt kunna uppfylla sitt framtida övergripande uppdrag: att minska brottsligheten och öka tryggheten. Det finns verkligen ingen anledning att lämna över tolkningsföreträde i detta till andra. Det finns djup kunskap och många erfarenheter inom poliskåren som behöver tas tillvara när framtidens polis ska utformas.

Vårt yrkespolitiska program har till ambition att samla och tydliggöra den politik som vi tror ger bästa möjliga effekt för och utdelning av framtidens polis. Det handlar till exempel om att tillvarata kunskaper, metoder och teknik för att kunna utveckla dem. Det handlar om att skapa lärande förhållningssätt. Det handlar om att hitta smarta sätt att sätta mål. Om att äntligen förverkliga högskoleutbildning och om att ta etiska frågor på ännu större allvar. Till exempel.

Jag ska inte föregå alla slutsatser i programmet redan här. Det viktiga är att det handlar om att ta yrkets kvalitet, status och profession på allvar. Ingen kan göra det med större insikt om verklighetens behov än vi som själva är poliser. Polisen klandras ofta för att vara ineffektiv och diverse populistiska lösningar presenteras som svar på det. Jag tror det är långt mer komplext än så. Det finns ofta inga enkla svar. En central nyckel, som jag ser det, är dock att inse att polisarbete är svårt och komplext. Det är en profession.

Ibland har politiker försökt för fram en annan bild. En bild av att polisarbete är ganska lätt. Att det handlar om att hålla rent på gatorna, i stort sett. Det tror jag är en olycklig och dessutom helt felaktig bild. En polis gör en vanlig arbetsdag flera enormt svåra avvägningar och hanterar etiska dilemman som andra kanske aldrig ens behöver konfronteras med. Polisförbundets yrkespolitiska program vill lägga grunden till en utveckling som gör att den enskilda polisen ska få bästa möjliga stöd i att utföra sitt svåra arbete på bästa möjliga sätt. Så tror jag att kan samhället bäst få den polis som medborgarna både förtjänar och behöver. Det gagnar rimligen alla.

Lena Nitz

Polisförbundets ordförande

INLEDNING

DET ÄR SNART TIO år sedan Polisförbundet tog fram sitt förra yrkespolitiska program. Sedan dess har omvärlden förändrats i snabb takt. Undersökningen ”Framtidens polis 2030” som Polisförbundet tog fram tillsammans med analysföretaget Kairos Future visar en komplex framtid för polisen att verka i. Framtiden kommer att innebära ett samhälle med ökad öppenhet mot omvärlden, både kulturellt och ekonomiskt. Undersökningen visar också på ökade ekonomiska klyftor och försvagad välfärd. Den politiska extremismen kommer att öka och tilliten mellan människor, som historiskt sett varit exceptionell hög i Sverige, kommer att minska.

Framtidens brottslighet går mot att vara allt mer strukturell och professionaliserad. Ekonomiska och IT-relaterade brott blir allt vanligare. Den kriminella världen följer i affärslivets fotspår; på samma sätt som affärsvärlden blir allt mer global, mer specialiserad och anpassar sina verksamheter efter internets genombrott så gör den illegala verksamheten samma resa och brottsligheten blir allt mer avancerad.

I ett förändrat samhälle behöver vi ännu mer professionella och välutbildade poliser än idag. För att polisen ska kunna utföra sitt arbete på ett bra sätt måste förtroendet för polisen vara högt hos allmänheten. Det är en ödesfråga för ett tryggt samhälle. Det är mot bakgrund av detta som Polisförbundet nu tar fram ett nytt yrkespolitiskt program.

Grunden i Polisförbundets yrkespolitik är den samma som för tio år sedan, men det har gjorts vissa revideringar. Tiden har sprungit förbi somliga frågor medan andra frågor redan är uppfyllda, som till exempel avskaffandet av beredskapspolisen.

2015 har inneburit en stor förändring av polisorganisationen. 21 polismyndigheter blev en. Avsikten är bland annat en starkare nationell enighet, fler poliser närmare lokalsamhället och mer kvalitativ målstyrning. Hur väl dessa förhoppningar infrias återstår att se.

Trygghet är en välfärdsfråga och berör alla. Rätten att kunna röra sig i samhället utan att känna oro för att bli utsatt för övergrepp eller våld är ett mått på ett samhälles välfärd, på samma sätt som tillgång till sjukvård, skola och utbildning. Alla ska känna sig trygga att uttrycka sina åsikter och aldrig behöva känna rädsla och obehag på grund av sexuell läggning, tro, kön eller etnisk tillhörighet. Polisens arbete ska skydda allmänhetens rätt till ett liv i trygghet. Därför krävs en stark yrkespolitik som lägger ramarna för en professionell polis.

VAD ÄR EN PROFESSION?

BÅDE SAMHÄLLET OCH POLISERNA själva måste ha en tydlig bild av polisyrkets uppdrag och befogenheter. Så är det inte alltid idag. Polisrollen har blivit mer otydlig i och med att det som tidigare var unikt med att vara polis är inte längre unikt. Idag utreder civilanställd personal brott. Inom polisen arbetar personer med olika högskolekompetenser och det finns en tydlig trend som pekar mot att bevakningsbranschen står för en del av synligheten i lokalsamhället. Det finns en fara med att sudda ut gränserna för mycket. Lösningen på den allt otydligare polisrollen är att göra polisyrket till en egen profession. Ordet profession är latin och betyder erkännande. Profession är också samma sak som yrke eller fack. Polisyrket är inte i tillräckligt hög grad en egen profession idag. För att klassas som profession ska vissa förbestämda kriterier uppfyllas:

– Specifik vetenskaplig grund för yrket

Ett yrke ska vila på en specifik vetenskaplig grund för att det ska bli erkänt som en profession. För att kunna utveckla polisyrket måste forskning kopplas till alla delar av polisutbildningen. Forskningen utgör den vetenskapliga grunden för polisutbildningen.

– Ansvar för utveckling av yrket

En yrkesprofession förväntas ta ett eget ansvar för att utveckla yrket och den verksamhet den verkar inom. De professionella är garanten för kvaliteten och förväntas själva ta ansvar för att följa upp, utvärdera och utveckla verksamheten för att höja kvaliteten.

– Förekomst av nedtecknad yrkesetik

Ett annat kännetecken för profession är att yrkesutövarna har ett gemen samt förhållningssätt i yrkesutövningen. Detta förhållningssätt ska finnas manifesterat i någon form av yrkesetik eller etiska regler. När de etiska reglerna efterlevs bidrar det till att professionen marknadsförs utåt.

– Kontroll av vem som får utöva yrket

Att vara professionell innebär att man arbetar i sitt yrke under stor frihet och med eget ansvar. Därför måste det finnas en kontroll av vilka som får utöva yrket. Detta kan ske genom att poliser blir legitimerade. Det utgör en garanti för medborgare och politiker att poliserna står för ett arbete av hög kvalitet.

– Graden av självständighet att lösa arbetsuppgifter

En profession utgörs av välutbildade och ansvarstagande yrkesutövare, som förväntas lösa uppgifter på ett självständigt sätt. Det är viktigt att skapa förutsättningar för att polisen som profession ges reella möjligheter att utforma polisverksamheten för att på bästa sätt nå målen.

– Ett utvecklat yrkesspråk

Det är viktigt att yrkesspråket som poliserna använder sig av utvecklas. Det ska vara konsekvent och tydligt.

POLISYRKETS KOMPLEXITET

SAMHÄLLET HAR GETT POLISEN i uppdrag att skydda de värden som demokratin är uppbyggd kring. Polisen ska verka för trygghet och rättvisa. Uppdraget utgår från bland annat regeringsformen, polislagen och polisförordningen. Polisens arbete regleras även i internationella överenskommelser. Aktuella mål med polisarbetet preciseras i budgetproposition och regleringsbrev. Politikerna talar om vad som ska göras och överlåter åt polisorganisationen att bestämma hur.

Oavsett hur polisen styrs, och vilka mål som sätts, är det i slutändan den enskilda polisen som fattar avgörande beslut om vilken typ av ingripande eller åtgärd som krävs. Dessa beslut kan få stora konsekvenser och ytterst handla om människors liv och integritet. Detta ansvar och handlingsutrymme är nödvändigt för att klara uppdraget. Ansvaret är personligt och innebär många komplicerade och komplexa avväganden. Dessa avväganden måste harmoniera med uppdraget att skapa trygghet och säkerhet för allmänheten.

Samhället är i ständig förändring, vilket ställer höga krav på polisen. Kunskap, metoder och teknik måste kontinuerligt utvecklas. Det räcker inte att vara erfaren, empatisk och engagerad, man måste också kunna tillvarata kunskap och använda den systematiskt. Hela organisationen måste ha ett lärande förhållningssätt, från övergripande till individnivå.

I det polisiära uppdraget krävs en generell kompetens, men även flera olika specialistkompetenser. Det är genom att utöva polisiära arbetsuppgifter som poliserna får sin särskilda kunskap, förståelse och kännedom om yrket. Kompetensen från operativt arbete är oerhört värdefullt för att senare i karriären exempelvis kunna utföra ett professionellt, kvalitativt och effektivt utredningsarbete. Erfarenheter visar att även arbetet på en strategisk beslutsnivå gynnas av djupa kunskaper om det operativa arbetet.

Att vara polis är komplext. En stor del av arbetet handlar om interaktion och samspel med människor. Ofta sjuka, utsatta och förtvivalade människor. En polis kan på en vecka möta mer mänsklig misär än vad andra människor kommer i närheten av under ett helt liv. Det är viktigt att allmänheten känner förtroende för de poliser man möter. Därför ska yrket utövas av kompetenta, högskoleutbildade poliser, som arbetar utifrån forskningsbaserade metoder.

POLISEN

– EN VIKTIG DEL AV SAMHÄLLET

MÄTNING OCH STYRNING AV POLISEN

När mål- och resultatstyrningen infördes inom välfärdssektorn var önskan att öka effektiviteten och ansvarsutkrävandet i en verksamhet som upplevdes som ineffektiv. Lösningen blev New Public Management, NPM, som grundats i ekonomisk teori, tankar om marknadsmodeller och konkurrensutsättning. Försöken att utforma polisen som en företagskoncern har inte resulterat i bättre polisarbete. Istället har en konsekvens blivit att viktig kunskap går förlorad.

Det är de poliser som utför arbetet som vet vad som bör göras för att nå bättre resultat av verksamheten. Istället för att ge rätt förutsättningar, uppmuntra till stort ansvar, gott omdöme och tydlig professionalism får poliserna allt svårare att fullgöra sitt uppdrag. Detta är en långsiktigt ohållbar väg.

En undersökning som Polisförbundet genomförde 2008 visade att det finns en uppenbar risk att poliser uppmanas ta sig an enklare ärenden, istället för mer komplicerade, för att uppnå en högre uppklaringsprocent och få fler ”pinnar”. I undersökningen underkände 80 procent av poliserna den så kallade pinnjakten som ett sätt att mäta effektiviteten i verksamheten.

Nationell styrning är nödvändig, men samtidigt måste det finnas lokalt nerbrytbara mål. Dessa mål bör utgå från den lokala problembilden och brottstatistiken. Det är viktigt att målen är kvalitativa snarare än kvantitativa, utgår från de lokala förutsättningarna och att man gör prioriteringarna utifrån vad som ger långsiktigt bäst resultat.

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att kvalitativa mål med grund i nationella strategier sätts på lokal nivå. Detta utifrån lokal problembild, brottstatistik och lokala förutsättningar i samverkan med lokala aktörer.
- Att medarbetarnas kunskaper tas tillvara strukturerat. Poliserna måste få ta ett större ansvar i målsättning, måluppfyllnad och effektivitet. De ser var behoven av insatser är störst.

LOKAL SAMVERKAN

Basen i den nya polismyndigheten är lokalpolisområdena. Syftet är att polisen ska komma närmare allmänheten. Det innebär en resursförskjutning av poliser till lokalpolisområdena. Det innebär också ett ökat krav på samarbete och samverkan med lokala aktörer i syfte att öka tryggheten.

Arbetet med att fördjupa samverkan med lokala aktörer måste ges goda förutsättningar. Det måste vara tydligt vilket ansvar som åläggs vem. Polisförbundet tror på nationella strategier som tydliggör ansvar, där polisen har huvudmannskapet för det som rör den polisiära uppgiften som exempelvis det brottsförebyggande arbetet.

Polisförbundet är kritiskt till förslaget om medborgarlöften på lokal nivå, då dessa riskerar att sättas på felaktiga grunder och framstå som populistiska. Förtroendet för polisen kan urholkas om löftena inte hålls. Det är viktigt att kunna ställa om de lokala målen när förutsättningar förändras. För att komma till rätta med en viss typ av brottslighet och händelser är det nödvändigt att ibland kunna kraftsamla poliser från andra delar av Polismyndigheten. Det är då viktigt att inte bara se det lokala perspektivet eller låta lokala medborgarlöften förhindra en flexibel organisation.

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att Polisen kontinuerligt samlar in fakta om brott och andra problem i det egna lokalpolisområdet, analyserar material samt utvecklar relationer och samarbetar med lokalsamhället.
- Att det sätts upp nationella riktlinjer för hur lokalsamhället ska samverka med polisen. Polisen ska vara huvudman för de polisiära uppgifterna, exempelvis det brottsförebyggande arbetet.

KONTAKT MED ALLMÄNHETEN

En funktion som exempelvis en ”polisombudsman” borde inrättas för att kunna ta emot allmänhetens synpunkter om polisens agerande i tjänst. Brister i polisens arbete kan vara allvarliga utan att för den skull vara brottsliga. Men i dag finns det ingen väl fungerande instans som hanterar olika former av synpunkter.

Syftet med denna funktion är att tillägna sig kunskap om bemötandefrågor och arbetsmetoder. För att upprätthålla förtroendet för polisen är det viktigt att ha en god dialog med allmänheten samt kunna förklara polisarbetets komplexitet och varför man använder vissa arbetsmetoder. Att få reda på allmänhetens synpunkter ger värdefulla möjligheter till ständig förbättring av polisverksamheten utifrån medborgarnas behov och önskemål. Detta är en del i en lärande organisation.

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att det inrättas en funktion som tar emot allmänhetens klagomål, frågor och synpunkter och följer upp dem på ett strukturerat sätt.
- Att Polismyndigheten omhändertar kunskap om bemötandefrågor och arbetsmetoder som en del i en lärande organisation.

YKRESETIK OCH HANDBLEDNING

ETISKA STÄLLNINGSTAGANDEN

Ett kännetecken för en profession är att yrkesutövarna har ett gemensamt förhållningssätt. Detta förhållningssätt ska finnas manifesterat i någon form av yrkesetik eller etiska regler. När de etiska reglerna följs bidrar det till att professionen blir tydlig, både i organisationen och för dem utifrån.

Det saknas tydligt utformade etiska regler inom polisen. Att polisen kontinuerligt arbetar med etikfrågor är en nödvändig självklarhet. Arbetet som polis ställer ständigt den enskilda polisen inför svåra etiska ställningstaganden. När en polis uppträder på ett sätt som uppfattas som felaktigt drabbar det hela kollektivet. Därför har varje enskild polis, på alla nivåer, ett stort ansvar för att agera förtroendeskapande. Förtroendet för polisen är en av de hörnstenar en demokrati vilar på.

Det är viktigt att polisen på ett tydligt och korrekt sätt själv tar ansvar för etiken i yrkesrollen. Den etiska kompass som poliser själva vet att de har syns inte utanpå.

När media eller enskilda poliser påtalar brister eller rent av brott i organisationen ska ledningen och Polisförbundet som facklig organisation reagera. Här finns skäl till självrensningen. Arbetet med etik- och bemötandefrågor är ett ständigt pågående arbete, som man aldrig blir färdig med. Därför bör det skapas en "Lex Maria" för polisverksamheten. Där professionen själv anmäler möjliga fel och brister i verksamheten, vilka ska behandlas systematiskt. Det är en del av en lärande organisation, som ska skapa förbättring men också ökad trovärdighet. Inriktning på lärande, inte på skuld.

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att det genomförs ett långsiktigt och konstruktivt arbete med etikfrågor inom polisorganisationen.
- Att det skapas en "Lex Maria" för polisverksamheten.

ETISKT RÅD

Det borde inrättas ett etiskt råd, som både kan lyfta etikfrågorna övergripande och ta ställning till specifika fall. Rådet borde vara partsgemensamt, men om myndigheten inte vill delta bör rådet ändå inrättas av Polisförbundet. Även andra aktörer skulle kunna ingå.

Etikrådet bör arbeta för att höja den yrkesetiska medvetenheten hos poliser. Detta genom att exempelvis delta i diskussioner, identifiera yrkesspecifika etiska dilemman och stå till förfogande för rådgivning kring yrkesetiska frågeställningar. De etiska frågeställningarna bör ständigt vara så levande i organisationen att de lyfts kontinuerligt.

Ett program för att främja så kallade ”visselblåsare” bör tas fram, även detta är en del i en lärande organisation

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att det inrättas ett etiskt råd.
- Att polisen skapar ett program för att stödja ”visselblåsare”.

YKRETS KVALITET OCH STATUS

HÖGSKOLEUTBILDNING

Det finns ett behov av att utveckla polisutbildningen så att den ger rätt förutsättningar att möta samhällets ökade krav på polisen i form av bland annat effektivitet, legitimitet och rättssäkerhet. Det är en förutsättning för att förbättra och utveckla organisationen och därigenom skapa ett tryggare samhälle. Om politikerna menar allvar med att förnya och effektivisera polisen utifrån beprövd erfarenhet som vilar på vetenskaplig grund, är det nödvändigt att polisutbildningen blir akademisk.

Statliga utredningar har genomförts om polisutbildningen, vilka kommit fram till slutsatsen att utbildningen bör omvandlas till en högskoleutbildning. Utredarna såväl som remissinstanserna har ställt sig positiva. Utbildningen måste förändras och utvecklas, samt omfattas av högskolelagen och högskoleförordningen med den kvalitetshöjning detta innebär. Polisen är en del av samhället därför är det viktigt att utbildningen är en del av högskolevärlden, vilket gör att man kan integrera delar av utbildningen med andra discipliner.

Med en förändring av utbildningen kommer Polismyndigheten bli slagkraftig. Det finns helt enkelt inte möjlighet att bortse från behovet av att förändra polisutbildningen till en högskoleutbildning. Sedan polisutbildningen kom till har systemet för högre utbildning genomgått förändringar. Det krävs en eftergymnasial utbildning på högskolenivå för många yrken för att ha konkurrenskraft på arbetsmarknaden. Rörligheten av personal inom polisen är mycket låg. En utbildning som saknar värde utanför polisyrket har rimligen en hämmande effekt i dagens samhälle när en ung människa står inför att välja ett framtida yrke och utbildning.

För redan utbildade poliser är en akademisk vidareutbildning inom specialistområden en väg att höja kompetensen. Det står också klart att Polisen kommer att behöva andra akademiska discipliner för att kunna möta framtidens krav. Därför bör även andra akademiska grupper ges möjlighet att läsa specialistkurser på polisutbildningen inom högskolan.

POLISFÖRBUNDET VILL:

– Att regeringen tillsätter en snabbutredning för att ta fram en högskoleutbildning som leder till en akademisk polisexamen.

FORSKNING

En ny högskoleutbildning skapar en plattform för polisforskning, så kallad polisvetenskap. Det saknas i dag en naturlig koppling mellan forskning, polisutbildning och polisverksamhet. Det angeläget att polisarbetet så snabbt som möjligt kan använda vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Mot bakgrund av den komplexa verklighet som poliser ska verka i, och framför allt våldsmonopolet, räcker det inte att det finns forskning på polisarbete utifrån kriminologiska, sociala, psykologiska m.fl. discipliner. Polisvetenskapen måste utgå från behovet inom professionen.

Forskningen bör ges stort utrymme och lägga sig vinn om internationella samarbeten. All utveckling pekar på att internationellt samarbete blir allt viktigare för att utveckla verksamheten. Svensk polis har högt anseende internationellt och borde kunna vara ett föregångsland inom området.

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att disciplinen polisvetenskap inrättas och kopplas till polisutbildningen inom högskolan.
- Att det inrättas ett internationellt forskningscentrum för polisiär forskning kopplat till den nya polisutbildningen.

YRKESLEGITIMERING

Flera yrkesgrupper arbetar med uppgifter som kan ses som polisiära eller är i gränslandet till att vara det. Därför är det viktigt att tydliggöra vem som är polis och vad det innebär. En legitimering av yrket är ett sätt att göra detta.

Yrkeslegitimering visar att en yrkesutövare står under samhällets tillsyn och har godkänts för yrkesverksamhet inom det område legitimeringen avser. Det innebär att det är reglerat i lagen vilka krav som ska vara uppfyllda för att legitimeringen ska kunna genomföras av behörig myndighet. Denna legitimering ska inte förväxlas med de tjänstekort (polisbricka) som poliser har i dag för att kunna identifiera sig.

Det bakomliggande syftet med en legitimering är skydd och trygghet för dem som möter yrkesutövaren. Den aktuella verksamheten ska också bedömas vara av sådan betydelse att den enbart kan utföras av yrkesutövare med speciella personliga egenskaper och kompetenser. Kompetenskraven för legitimering bör vara akademisk yrkesexamen och praktisk tjänstgöring. Man måste också ha godkänt etiska riktlinjer för poliser.

Ett annat syfte är ensamrätten att utöva ett visst yrke för att avgränsa yrket för personer som uppfyller kvalifikationskraven samt få en kvalitetsstämpel på yrkesutövaren. En legitimering stärker de polisernas ställning, eftersom vissa arbetsuppgifter inte får utföras självständigt av den som saknar legitimering. Det är viktigt att tydliggöra rågången till såväl den privata marknaden som andra yrkesgrupper inom polisen.

En legitimering ger också ett starkare personligt yrkesansvar, vilket innebär att men polis kan få sin legitimering indragen som ett alternativ till att förlora sin anställning om man brister i sin yrkesutövning. Om legitimeringen blir indragen skulle man kunna fortsätta att arbeta inom polismyndigheten tills man eventuellt återfår sin legitimering.

De poliser som har gått polisutbildningen innan den reformerats får sin legitimering i efterhand.

POLISFÖRBUNDET VILL:

– Att det införs en yrkeslegitimering av poliser.

RENODLING AV POLISEN OCH RÅGÅNGEN TILL ANDRA AKTÖRER

DEM SKA GÖRA VAD

Att stärka professionen är ett sätt att säkerställa kvaliteten i yrket. Allmänheten har rätt att veta vad man kan förvänta sig av en polis och vad en polis står för. Det måste finnas en förståelse för att poliser har vissa befogenheter och skyldigheter att utföra saker som andra inte har.

Mer och mer av traditionellt polisiärt arbete utförs av privata eller ideella aktörer, exempelvis görs brottsutredningar av advokatbyråer, försäkringsbolag och nischade utredningsföretag. Det blir också allt vanligare att personal från säkerhetsföretag anlitas som arrestvakter.

Med en starkare professionalisering skulle man säkerställa att ingen annan än den som är utbildad polis får utföra vissa uppgifter. Men det är viktigt att reda ut vilka dessa uppgifter är och se över vilka områden det finns anledningar för polisen att lämna över sina uppgifter till andra. Det bör ske med försiktighet och eftertanke.

Flera utredningar har genomförts angående polisens uppdrag. Det vill säga renodling av polisens arbetsuppgifter. Det finns skäl att se över vilka uppdrag som kan hanteras av andra instanser. Det finns svåra avvägningar att ta hänsyn till och rågången är inte helt enkel.

POLISFÖRBUNDET VILL:

– Att det ska utredas vilka uppdrag som kan/bör hanteras av andra instanser.

VOLONTÄRVERKSAMHETER OCH ANDRA IDEELLA KRAFTER

EN VOLONTÄR INOM POLISEN är en person som på frivillig grund hjälper till med olika uppdrag för att bidra till ett tryggare samhälle. Ett av syftena kan vara att polisens och frivilligas gemensamma engagemang kan mötas och gemensamt bidra till ett tryggare samhälle.

Polisförbundet ser vissa risker med verksamheten, även om delar kan vara positivt. Det finns en fara att allmänheten får en falsk illusion av ökad polisiär närvaro. Dessutom finns alltför oklara förhållanden kring uppdraget. Verksamheten måste ha tydliga mål och syften. Dessutom måste polisens ansvar och roll som huvudman i alla samarbeten vara tydligt.

Ideella initiativ som finns i samhället i dag är i sig positivt och ger många gånger goda resultat, men konsekvenserna på sikt kan vara svåra att överblicka. De gör ingen polisiär bedömning av exempelvis försvinnanden. Det är heller inte deras uppgift. Men detta riskerar i längden att förvirra begreppen.

Utvecklingen går snabbt, utan att någon tar ett grepp om helheten. Där polisen som myndighet rör sig långsamt har initiativ som privatpersoner startar ofta en helt annan snabbhet och skapar en annan rörlighet i exempelvis sociala medier. Risken finns att något går fel och att det får allvarliga konsekvenser, exempelvis eftersökning av personer med skyddad identitet. Därför bör det utredas och tydliggöras vilken roll de ska ha.

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att polisen ska vara huvudman i samarbetet med frivilligorganisationer när det gäller insatser. Det är polisens ansvar att polisiära uppgifter utförs korrekt.
- Att polisen initierar en utredning kring hur samverkan med frivilligorganisationer ska se ut.

FÖRSTÄRKT ADMINISTRATIVT STÖD FÖR BÄTTRE VERKSAMHET

IT-SYSTEM OCH TEKNISKA ARBETSMETODER

Bristerna inom polisens IT-system är oacceptabla. I ett arbetsmiljöperspektiv skapar det en enorm frustration hos medarbetarna när systemen inte fungerar. Det har också en negativ inverkan på polisens tillgänglighet, synlighet och effektivitet i samhället om IT-systemen inte fungerar. Systemen ska utvecklas i samarbete med användarna och därigenom bli mer användarvänliga.

Den snabba tekniska utvecklingen ställer helt nya typer av krav på både de enskilda poliserna och på polismyndigheten. Det är viktigt att polisen inte kommer på efterkälken när det gäller denna nya teknik, även om man bör utreda såväl risker som möjligheter med tillämpningar av dem.

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att polisen har moderna och användarvänliga IT-system. Det är en förutsättning för effektivt arbete.
- Att polisen håller sig uppdaterad när det gäller modern teknik och tar till sig de nya metoder och utrustning som poliserna behöver för att utföra sitt arbete.

ADMINISTRATIV HJÄLP

Poliser lägger mycket tid på administration. Polismyndigheten bör förstärka med administrativ personal som avlastar polisuppgifter. Detta för att till exempel stärka upp med turlagsadministratörer såväl som administratörer för utredningsverksamheten samt frigöra tid för chefer att vara just chefer. Administratörer har en viktig funktion som bidrar till ett effektivt polisarbete.

POLISFÖRBUNDET VILL:

- Att polisen får stöd av fler kvalificerade administratörer.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

SAMARBETE MED ANDRA LÄNDERS POLIS

Redan idag förekommer både ett nordiskt och europeiskt polissamarbete, där Sverige medverkar. Samarbetet regleras bland annat i EU fördrag samt genom en överenskommelse mellan de nordiska rikspolischeferna. Polisförbundet är positivt till samarbete och till att det fortsätter att utvecklas. Men det är oerhört viktigt att de rättsliga- och arbetsmiljöaspekterna är ordentligt utredda inför varje form av samarbete.

POLISFÖRBUNDET VILL:

– Att det görs en utredning av rättsliga frågorna och arbetsmiljöaspekterna vid varje form av internationellt samarbete. Detta ska leda till att ett regelverk kommer till stånd.